

ÜNİVERSİTE SINAVLARINA HAZIRLIK

AYT

KONU ÖZETLERİ

HIZ KAZANDIRAN TEKNİKLER

YENİ NESİL ÖZGÜN SORULAR

PRATİK BİLGİLER

MEB

ÖĞRETİM PROGRAMI VE
ÖSYM SORU TARZINA GÖRE
HAZIRLANMIŞTIR

TAMAMI VIDEO ÇÖZÜMLÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

SORU BANKASI

Serhat KÖKER

VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

SORU ÇÖZÜMLERİ İÇİN
QR KODU OKUTUNUZ

PEGEM YAYINLARI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI TAMAMI ÇÖZÜMLÜ SORU BANKASI

SERHAT KÖKER

ISBN 978-0-2021-7055-8

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevdir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

3. Baskı: Ankara

Proje-Yayın: Ümit Dilaver
Dizgi-Grafik Tasarım: Gamze Şahin Oral
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
Saray Mah. 126. Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 394 55 91

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 49180

İLETİŞİM

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

www.pegem.net

pegem@pegem.net

0538 594 92 40

[pegemakademi](https://www.instagram.com/pegemakademi)

Değerli Öğrenciler,

Bu kitap Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Türk Dili ve Edebiyatı kapsamındaki soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinmeniz ve farklı soru çeşitleri ile sınava hazırlık sürecinize rehberlik etmek için hazırlanmıştır.

Kitabımız, her soru için anlaşılır bir dilde hazırlanmış çözümlü anlatım ve açıklamalar içermektedir. Çalışmalarınız süresince QR kod ile erişebileceğiniz soru çözümlerinden yararlanmanız, konulara dair bilgilerinizi pekiştirmenizi ve konuları tüm ayrıntıları ile öğrenmiş olmanızı sağlayacaktır.

Soruların çeşitliliği tercih edilirken en çok zorlandığınız soru tipleri, ÖSYM'nin şimdiye kadar hazırladığı sınavlarda çıkmış ve bundan sonra hazırlayacağı sınavlarda da çıkabilecek soru tipleri referans alınmış ayrıca konuyu pekiştirmenize yardımcı olacak düzeyde hemen hemen tüm soru tiplerine değinilmiştir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma süreci ile hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüş ve önerilerinizi bizimle pegem@pegem.net e-posta adresimizden veya 0 538 594 92 40 WhatsApp hattımız aracılığı ile paylaşabilirsiniz.

Pegem yayınlarının tecrübeli ve kendi alanlarında uzman öğretmenleri tarafından hazırlanan bu Türk Dili ve Edebiyatı kitabının üniversite sınavına hazırlanma sürecinizde sizlere yardımcı olmasını ve kendinize olan inancınızı desteklemesini ümit ediyoruz.

 PEGEM YAYINLARI

Karekod okutmak için tavsiye edilen uygulamalar

QR Droid

Grafter

Edebiyat sorularının çözüm videolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

1. BÖLÜM

Güzel Sanatlar ve Edebiyat1

2. BÖLÜM

Şiir Bilgisi8

Şiirde Ahenk 21

Şiir Türleri 31

Edebî Sanatlar37

3. BÖLÜM

Anlatmaya Bağlı Metinler56

Göstermeye Bağlı Metinler65

Öğretici Metinler73

Gazete Çevresinde Gelişen Öğretici Metinler75

Kişisel Hayatı Konu Alan Öğretici Metinler79

Sözlü Anlatım Türleri 83

4. BÖLÜM

İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı89

5. BÖLÜM

Geçiş Dönemi (XI. - XII. Yüzyıl Türk Edebiyatı) 110

Halk Edebiyatı (Nazım Şekilleri ve Türleri) 119

Halk Edebiyatı

(Genel Özellikler - Anonim Halk Edebiyatı) 135

Halk Edebiyatı (Âşık Tarzı - Din Etkisi

Dışında Oluşturulan Halk Edebiyatı) 146

Halk Edebiyatı (Tekke -Tasavvuf Edebiyatı)150

Divan Edebiyatı (Nazım Şekilleri ve Türleri) 154

Divan Edebiyatı

(Genel Özellikler - Sanatçılar - Eserler)172

6. BÖLÜM

Edebî Akımlar200

I. Dönem Tanzimat Edebiyatı

(Genel Özellikler - Sanatçılar - Eserler) 219

II. Dönem Tanzimat Edebiyatı

(Genel Özellikler - Sanatçılar - Eserler) 234

Tanzimat Dönemi Edebiyatı

(Genel Özellikler - Sanatçılar - Eserler) 244

Servetifünün Edebiyatı 254

Servetifünün Dönemi Bağımsız Sanatçıları277

Fecriati Dönemi279

Millî Edebiyat Dönemi284

7. BÖLÜM

Cumhuriyet Dönemi Öğretici Metinler 316

Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri 322

Saf (Öz) Şiir - Yedi Meşaleciler 324

Serbest Nazım ve Toplumcu Şiir 333

Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Şiir338

Garip Hareketi (Birinci Yeniciler) 342

Garip Dışında Yeniliği Sürdüren Şiir348

İkinci Yeni Şiiri 354

İkinci Yeni Sonrası Toplumcu Şiir359

1980 Sonrası Şiir 362

Cumhuriyet Dönemi Halk Şiiri 365

Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Eserler367

Toplumcu Gerçekçi Eserler371

Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Eserler 378

Modernizmi Esas Alan Eserler 385

Cumhuriyet Dönemi Göstermeye Bağlı Metinler400

Eser İçerikleri - Özellikleri410

Cevap Anahtarı 424

1. BÖLÜM

Güzel Sanatlar ve Edebiyat

GÜZEL SANATLAR VE EDEBİYAT

Bu bölümde güzel sanatlar ve edebiyatla ilgili temel kavramlar bulunmaktadır. Türk dili ve edebiyatının içinde yer alan ünite konuları iç içedir. Her konu, bir sonraki konunun temelini oluşturmaktadır. Bu yüzden "Bu üniteden soru gelmiyor çalışmama gerek yok." düşüncesiyle hareket etmemelisiniz. Çünkü burada öğreneceğiniz karma sorularda, metin yorumlarında hatta paragraf çözümlerinde de işinize yarayacaktır.

Sanat: Bir duygunun, tasarımın, güzelliğin vb. dışı vurumunda, anlatımında kullanılan yöntemlerin tümüne denir. Bu yöntemlerle ortaya konan üstün yaratıcılığa da sanat denir.

Sanat genel olarak iki gruba ayrılır: Endüstriyel sanatlar (zanaat), güzel sanatlar.

Zanaat: İnsanların maddeye dayanan gereksinimlerini karşılamak için yapılan, öğrenimle birlikte deneyim, beceri ve ustalık gerektiren işlere "zanaat" denir.

Dokümanlık, kuyumculuk, kuduracılık...

Güzel sanatlar: İnsanların, tabiat karşısındaki duygu ve düşüncelerini çizgi, renk, biçim, ses, söz ve ritim gibi unsurlarla güzel ve etkili biçimde ve kişisel bir üslupla ifade etme çabasından doğan ruhsal bir faaliyettir.

Güzel Sanatların Sınıflandırılması

1. Plastik (Görsel) Sanatlar

- Maddeye biçim veren sanatlar denir.
- Ana malzemesi madde ve renktir.
- Göze hitap eder.

2. Fonetik (İşitsel) Sanatlar

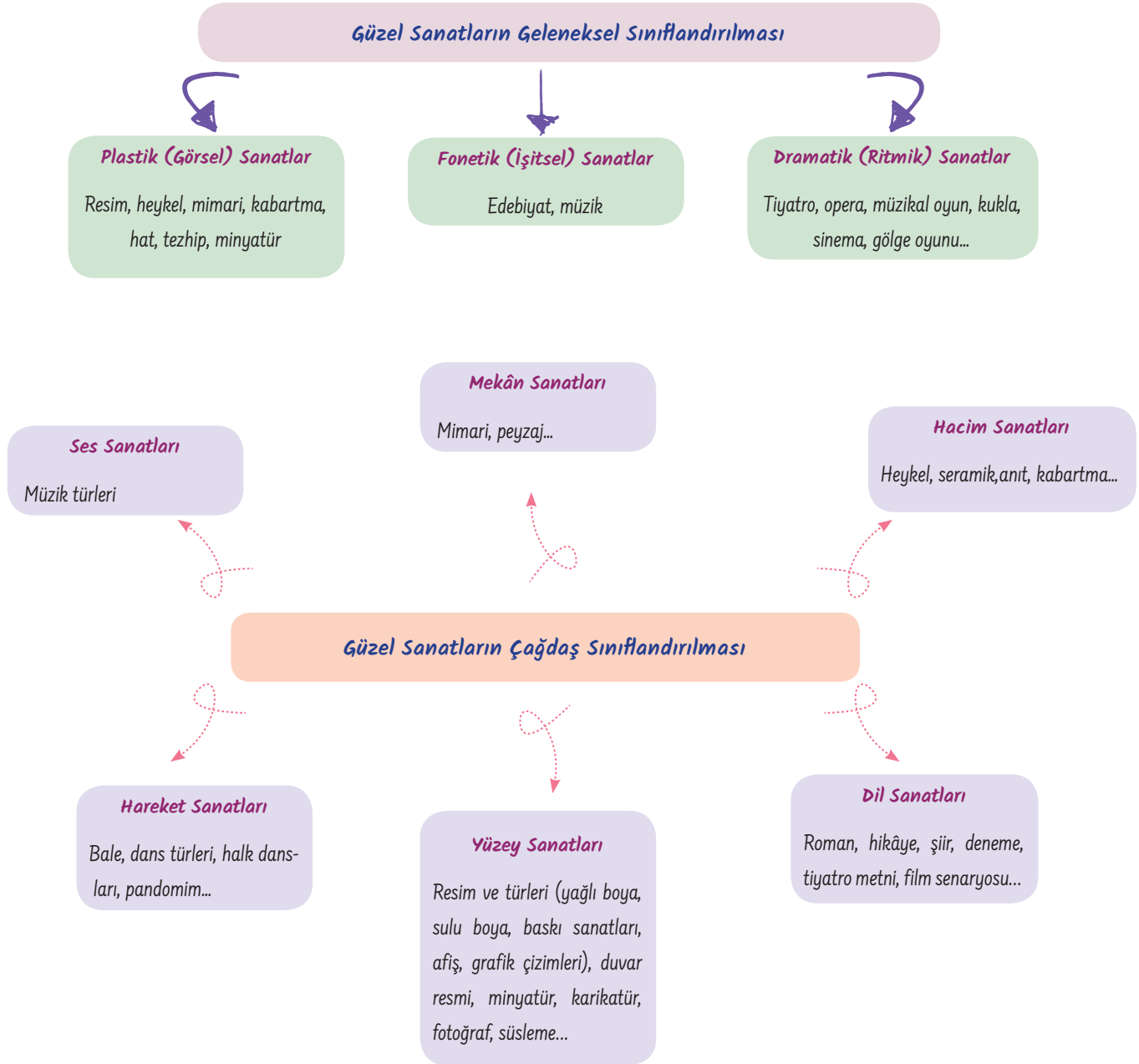
- Sese ve söze biçim veren sanatlar denir.
- Ana malzemesi ses ve sözdür.
- Kulakla algılanır.

3. Ritmik (Dramatik) Sanatlar

- Harekete biçim veren sanatlar denir.
- İnsanın eyleme dönüşmüş ifadelerle kendini veya bir olayı, bir olguyu anlattığı sanatlardır.
- Malzemesi hem görsel hem işitsel unsurlardır.

Sanat ve Zanaatın Karşılaştırılması

- Sanatın temel amacı zevk vermek, zanaatta temel amaç yarar sağlamaktır.
- Sanat, sanatsal beceriye; zanaat, el ustalığına dayanır.
- Sanatta öncelik para kazanmak değildir, zanaatta yapılan işten geçim sağlanır.
- Sanat eserleri biriciktir, zanaatta ise aynı ürün birçok kez üretilir.

Edebiyat: Duygu, düşünce ve hayallerin dil aracılığıyla güzel, etkili ve belli bir şekil içerisinde anlatılmasına edebiyat denir.

★ “Edebiyat” sözcüğünün kökeni “edeb”dir. Bu anlamda edebiyat ile ahlaki değerler arasında ilişki kurulmuştur.

Edebî Metin: İnsanın duygu ve düşüncelerini; özlem ve dileklerini estetik ölçüler içinde anlatan ve okuyucuda güzellik duygusu yaratan dil ürünlerine denir.

Edebî Metinlerin Özellikleri:

- ✓ Okura estetik bir haz vermeyi amaç edinir.
- ✓ Öğretmez, bilgi verme amacı taşımaz.
- ✓ Kurmacadır, yani hayalî ve tasarlanmıştır.
- ✓ Duygu yoğunluğu zengindir.
- ✓ Estetik ölçütler içinde, belli bir sanat anlayışıyla ortaya çıkar.
- ✓ Yazıldığı dönemin zihniyetini yansıtır.
- ✓ Anlam ve bağlam arasında sıkı bir ilişki vardır.
- ✓ Anlatım biçimlerine göre üç grupta toplanır: anlatmaya bağlı metinler, coşku veren metinler ve göstermeye bağlı metinler.

Edebiyatın Bilim Dallarıyla İlişkisi**Edebiyat ile Tarih İlişkisi**

- ✓ Edebî metinler oluşturulduğu dönemin izlerini yansıtır.
- ✓ Yazılış amacı bilgi vermek olmasa da okunulan bir romana ya da öyküye bakılarak o ürünlerin yazıldığı dönemin sosyal, siyasi, ekonomik ve kültürel hayatı hakkında bilgi sahibi olunabilir.

Edebiyat ile Coğrafya İlişkisi

- ✓ Coğrafya, edebî metinlerdeki yer/mekân unsuru bakımından edebiyatla ilişki içindedir.
- ✓ Özellikle olay metinlerinde bulunması gereken unsurlardan biri "yer"dir.
- ✓ Edebî metinlerde (hikâyelerde, romanlarda vs.) köyler, şehirler, bölgeler, coğrafi alanlar, yer/mekân unsuru olarak bulunmak zorundadır.

Edebiyat ile Sosyoloji İlişkisi

- ✓ İnsanı anlatmaları, edebiyatla sosyolojinin konu alanlarını ortak kılar.
- ✓ Edebiyatın konusu insandır ve insan, toplum içinde yaşayan bir varlıktır.
- ✓ İnsanların toplum olarak yaşayışının ve insanın diğer insanlarla ve doğa ile olan münasebetinin incelendiği sosyoloji bilimi ile edebiyat arasındaki ilişki çok yoğundur.

Edebiyat ile Psikoloji İlişkisi

- ✓ Her edebî metin, kurgulanmış da olsa hayattan önemli oranda sahneler yansıtır. Bu sahneler kimi zaman da kişilerin ruhsal durumlarıyla ilgilidir.
- ✓ Kahramanlar, kurgusal bir hayat sürer, üzülür, sevinir, zaman zaman da birbirleriyle çatışır.
- ✓ Özellikle edebî eserlerin bazılarında (psikolojik romanlarda) kahramanların ruh dünyalarının derinlemesine çözümlendiği görülür. Bu durumda yazar, psikoloji biliminden faydalanır ve kahramanların olaylar karşısında gösterdikleri tepki, psikolojik açıklamalara uygun verilir.

Edebiyat ile Felsefe İlişkisi

- ✓ Felsefe, varlık ve bilgi konularında sorular sorulup çıkarımların yapıldığı bir bilim dalıdır.
- ✓ Edebiyat, felsefe biliminden hem öğretici metin türlerinin hem de edebî metin türlerinin oluşturulmasında yararlanır.

Edebiyat ile Bilim-Teknik İlişkisi

- ✓ Bilim-teknik insan hayatını değiştiren gelişmeleri barındırır ve bu durum doğrudan edebiyata yansır.

Örneğin matbaanın icadı, edebî eserlerin daha kısa sürede, daha hızlı ve daha kolay bir şekilde okurların eline ulaşmasını sağlamıştır.

Testin Çözümlü Videolarını İzlemek İçin Kare Kodu Okutunuz.

TEST – 1

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Güzel sanatlar, seslendikleri duyu organlarına göre gör-sel ve işitsel sanatlar olmak üzere ikiye ayrılır.
- B) Bale, dramatik; heykel ise plastik sanatlar grubunda yer alır.
- C) İnsana gündelik hayatta bir yarar sağlayan halıcılık, ma-rangozluk birer zanaattır.
- D) Zanaatkâr, maddeyi güzel ve özgün olsun diye; sanatçı ise faydalı olsun diye işler.
- E) Tarih ve coğrafya, edebiyata en yakın bilim dalları ara-sında yer alır.

2.

Divan edebiyatındaki mesnevi türüyle benzerlikler gös-teren roman, Türk edebiyatına Tanzimat edebiyatıyla birlikte girmiştir. Özellikle Millî Edebiyat Dönemi'nde top-lumsal konulara yönelen birçok sanatçı; eserlerinde ülke sorunları, aile ilişkileri, geçim sıkıntıları ve Kurtuluş Sava-ş'ını birçok yönüyle ele almıştır.

Bu parçaya göre romanın etkilendiği konular aşağıdaki bilim dallarından hangisiyle ilişkilidir?

- A) Sosyoloji
- B) Psikoloji
- C) Coğrafya
- D) Felsefe
- E) Tarih

3. Aşağıdakilerden hangisi edebî bir metinden alınmış ola-maz?

- A) Cıvardaki tek tük ışıklar da söndü. Herkes uykunun ku-cağındaydı şimdi. Ağaçlar daha da yeşillendi. Gün ağa-rana dek öylece kaldılar.
- B) Bardağın doldurulmasına karar verilmişti verilmesine de neyle doldurulacaktı ki? Evet bütün sorun buydu, olmak ya da olmamak gibi bir şeydi bu.
- C) Donmuş ırmağın iki yakası, ışık girmez bir ladin ormanı-yla kaplıydı. Etkisini giderek yitiren gün ışığında ağaçlar karanlık, korkutucu şekiller çizerek birbirlerinin üzerine kapanıyormuş gibiydi.
- D) Ev, her zamankinden daha gürültülüydü. Sanki tüm elektrikli aletler çalışıyordu. Dışarıdan gelen gürültüler de cabasıydı. Bir tek insan sesi yoktu içeride.
- E) Atatürk, Millî Mücadele'nin başlangıcından itibaren millî güç, millî birlik ve bütünlük konusuna son derece önem vermiş; bu mücadeleyi Türk milletinin maddi ve manevi gücünü birleştirmesiyle başarmıştır.

P
E
G
E
M
Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

4.

I. Zanaat	Bakırcılık
II. Plastik sanatlar	Hat
III. Fonetik sanatlar	Edebiyat
IV. Dramatik sanatlar	Opera
V. Karma sanat	Seramik

Yukarıdaki numaralanmış terimlerden hangisi karşınsın-daki kavramla eşleştirilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Aşağıdakilerden hangisinin kurmaca metin örneği oldu-ğu söylenemez?

- A) Sait Faik Abasıyanık'ın *Lüzumsuz Adam* öyküsü
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Yaban* romanı
- C) Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Beş Şehir* denemesi
- D) Yaşar Kemal'in *Sarı Sıcak* öyküsü
- E) Namık Kemal'in *Vatan Yahut Silistre* oyunu

6. Edebî yazıları diğer yazılardan ayırmada kullanılan en önemli ölçüt dildir. Edebiyat dışı yazılarda genellikle ---- bir dil kullanılır. İçimizde bir kıpırtı bırakmaz bu yazılar. Oysa edebiyat yazıları insanın yüreğinde bir titreşim uyandırır. Âdeta okuyanın içinde ---- bir haz yaratır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) mecazlı – tatlı
B) öğretici – estetik
C) bilgi verici – mecazlı
D) gerçekçi – sezdirici
E) estetik – yıkıcı
7. **Aşağıdakilerden hangisi güzel sanat eserlerinin başlıca niteliklerinden biri değildir?**
- A) Yaratıcılık B) Güzellik C) Biriciklik
D) Gerçeklik E) Evrensellik

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?**

- A) Edebî metinler, yazıldığı dönemin gerçekliğinden belirli ölçüde yararlanır.
B) Edebî metinler “coşku ve heyecanı dile getiren metinler” ve “olay çevresinde gelişen edebî metinler” olmak üzere ikiye ayrılır.
C) Sanat eserinin amacı, öncelikle doğruluk ve fayda değil; güzelliiktir.
D) Bir roman yazarı, varlığın ve bilginin kaynağını araştıran felsefeden yararlanabilir.
E) Edebî metinlerin ifade ettiği gerçeklik ve estetik anlayışı, metinden metine farklılık göstermez.

9. I. Sanat eserleri nesnel bir özellik taşımaz, yaratıcı ve evrenseldir.
II. Sanat eserinin amacı, insanlığa doğruyu ve yararlı olan şeyi göstermektir.
III. Sanat, insana haz verir; onu mutlu eder.
IV. Güzeli sanatların amacı, bilimden farklıdır.
V. Sanat metinlerinin anlamı yoktur, anlamları vardır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. İnsanda güzel duygular uyandıran, insanların duygu ve düşüncelerini zenginleştiren, onlara estetik duygular kazandırmak amacıyla yazılan eserlere sanat eseri denir. Sanat eserleri; plastik, fonetik ve ritmik sanat olmak üzere üçe ayrılır. Minyatür, resim ----; sinema, dans ----; edebiyat ise ---- sanat dalına girer.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) plastik – ritmik – fonetik
B) ritmik – fonetik – plastik
C) fonetik – ritmik – plastik
D) görsel – ritmik – görsel
E) ritmik – plastik – fonetik

P
E
G
E
M
Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

11. I. Deneme
II. Fıkra
III. Hikâye
IV. Anı
V. Eleştiri

Yukarıda verilen edebî türlerden hangisi, gerçekliği ele alışı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. **Aşağıdakilerden hangisi edebiyatımızda kurmaca yapıya dayalı yapıtlar arasında yer almaz?**

- A) *Karabibik*
B) *Türk'ün Ateşle İmtihanı*
C) *Kalpakkıllar*
D) *Devlet Ana*
E) *Küçük Ağa*